

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Niet het minste besef

En het volk stond en zag het aan.

Lucas 23:35a

De "belangstelling" voor de Borg is groot. Aan de voet van het kruis is een talrijke menigte! Het is echter geen verkwikking voor de Heere Jezus. Het is een druppel in de lijdensbeker. Want het leeft niet in hun hart: "van de heuvel Golgotha, Vloeien stromen van genâ".

Christus hangt tussen twee misdadigers en Zijn klederen worden verdubbeld. Zij horen Hem schreeuwen om Zijn God. Hier geschiedt het grootste onrecht!

"En het volk stond en zag het aan". Geen besef van dit alles. In het minst niet. Indrukloos en onaandoenlijk!

Maar bedenk: zo zit u ook deze weken onder de lijdenspreken. Zonder enig besef. Als een ijspegel! Met een lust en zucht naar lichtzinnig vermaak. Of meer beschaafd en ingetoomd. Maar in ieder geval zonder een verbroken hart. Zonder een traan tot God. Een bekering zonder droefheid is als een fontein zonder water. De gehele bekering rust op het fundament van de kennis der zonde!

Het is verschrikkelijk als u als een onbesnedene van hart en oren het leven doorglijdt. U doet zich te goed aan het lokaas van de wereld.

Maar: hoe leeg is uw leven en hoe leeg is de wereld. Heel uw doen en laten is walgelijk en gruwelijk. Uw nek is een ijzeren zenuw en uw voorhoofd is van koper.

Nodig is uw handtekening daaronder te zetten. Inderdaad dat kan alleen door genade. Maar de Heere zegt in elke preek: uw dood is Mijn recht, maar uw leven is Mijn lust.

Wie dit inleeft is niet langer een besseffeloze toeschouwer maar een aan-

schouwer met diepe en levende indrukken!

Dan zegt u: wat ben ik diep gevallen. Dan wordt *Zijn vloek mijn vloek*. Dan wordt ingeleefd: ik zou daar eigenlijk moeten hangen.

Hebt u het wel eens voor de Heere beleiden uit de grond van uw hart: ik ben zo ijdel, zo werelds, zo goddeloos, zo verdorven. Ik ben een genie in het zondigen. Ik zondig onafgebroken. Zonder pauze! Ik ben een wangedrocht, misvormd door duizend zonden. Ik ben een aanbieder van mijzelf? Dit is geen versiering door onszelf maar vernieuwing door Gods Geest! De dodelijke injectie van de zonde wordt dan tegengegaan door de genezende kracht van Jezus' wonden!

Wie in Gods recht omkomt in zichzelf zal ervaren dat uit Gods genade het leven wordt geschonken! Dat is in de pardonbrief van vrije genade. Wie door het wrekend en eisend recht van de wet achtervolgd wordt staat niet onaandoenlijk aan de voet van het kruis, maar ziet de stervende Christus als de Schoonste der mensen, omdat Hij het recht Gods verheerlijkt in het vervullen van de wet! En daarom is er genade op Zijn lippen uitgestort!

Misschien zegt u: ik ben in zo'n dodelijke gestalte. Ik ben zo geesteloos! U hebt andere tijden gehad. Betere tijden gekend. Ik ben zo lusteloos. Het is allemaal zo ver weg. Ik kan nergens meer bij komen en in komen.

En de meest begaafde tegenstander van God (satan) zegt dat ik geen heil bij God heb.

Wij kunnen u zo goed begrijpen. Maar vergeet één ding niet: in het licht wordt het meest *genoten*, maar in het duister wordt het meest *geleerd*. In dit alles wil de Heere ons doen zien wie wij zijn in onszelf. Niets. Niets. Helemaal niets! Dan wordt de les geleerd: "Zonder Mij kunt gij niets doen", Joh. 15:5f. En dat niet één keer. Maar telkens opnieuw.

Want op de school der genade zijn tel-

kens herhalingsoefeningen nodig! Wij moeten uitgewerkt raken en uitgewerkt blijven!

Christus heeft dag en nacht gewerkt om de zaligheid te verdienen. Tot de nacht des doods. Maar er volgde de morgen der opstanding!

Wat ik u bidden mag: laat deze lijdensweken en lijdenspreken niet besseffeloos aan u voorbijgaan. Want dan doet de prediking u geen nut. Omdat het met het geloof niet gepaard gaat! Precies zegt u. Maar daar ontbreekt het mij nu juist aan. Weet echter: Christus heeft ook de genade des geloofs verworven. Om dat uit te delen. Aan wederhorigen. Laat uw gedurig gebed dan ook zijn wat de Heere Zelf heeft gezegd: "Al wat u ontbreekt (dus ook het geloof), Schenk Ik, zo gij 't smeekt, Mild en overvloedig".

Rotterdam-Kralingen.

Ds. P. Beekhuis.

Van de administratie

We werden ook deze periode weer verblijd met vele giften of overbetalingen voor ons blad nl. het mooie bedrag van f 10905,60 en f 22,50 voor de school in Dundas.

Verder konden we 4 nieuwe abonnees noteren. Voor dit alles weer hartelijk dank. Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de redactie

1. Ontmoetingsdag te Sliedrecht-centrum. We herinneren weer aan deze ontmoetingsdag, die D.V. zal worden gehouden op zaterdag 6 april a.s. in het kerkgebouw van de Chr. Geref. kerk te Sliedrecht-centrum. Sprekers op die dag zijn volgens het programma de predikanten G. Blom, P. den Butter, A. Baars, J. Veenendaal en M.C. Tanis.

2. Ontmoetingsdag te Kampen. De bedoeling is dat deze D.V. zal worden gehouden op zaterdag 31 augustus a.s. We hopen later nadere mededelingen te doen. Belangrijk is nu, dat we deze dag noteren!

3. De Kerk een Wonder. We hebben meermalen ook in ons blad over een nieuwe druk van dit boekje geschreven. We hebben ook vele gemeenten hierover geschreven. Er zijn al vele reacties binnengekomen, waaruit blijkt dat er belangstelling voor een nieuwe druk is. De uitgever heeft

me uitdrukkelijk verzekerd dat hij er, behoudens overmacht, voor hoopt te zorgen dat het boekje tijdig vóór Pasen zal worden toegezonden aan de gemeenten die een bestelling hebben geplaatst.

Hij verzocht me uitdrukkelijk om dit in ons blad te vermelden.

Er komen nog steeds bestellingen binnen.

Voor de medewerking van al die gemeenten, waardoor de herdruk mogelijk werd, betuig ik mijn dank.

B.

Nederlandse Geloofsbelijdenis

18 (vervolg)

Geen vrije wil ten goede

De mens heeft door de val geen vrije wil ten goede meer. Vóór de val had God hem wel zo geschapen, dat hij het goede kon doen. Vrijwillig en moedwillig heeft hij gekozen voor de overtreding. Nu is zijn wil gebonden aan het kwaad. Tussen de regels door kunnen we hier de strijd lezen, waarvan onze vaders zo goed hebben geweten tegen allen, die de vrije wil ten goede min of meer hebben geleerd: "Daarom verwerpen wij al wat men hiertegen leert van de vrije wil des mensen, aangezien de mens niet anders dan een slaaf der zonde is....".

We moeten hier goed onderscheiden. Hier wordt geenszins gezegd, dat de

mens geen wil meer zou hebben. Wij zijn door de zonde geen machine geworden, die niet verantwoordelijk is voor de wijze, waarop deze door een ander bediend wordt. We zijn, zoals de Dordtse Leerregels stellen, geen stokken en blokken, die zich niet bewegen kunnen. We bewegen ons helaas juist buiten genade van God af! God heeft zijn schepping niet te niet gedaan. Hij heeft de natuur van de mens na de val niet weggenomen. Een eigen wil te hebben behoort tot het wezen van de mens. Maar onze wil is verdorven. Wij willen uit onszelf het kwade en zijn daaraan als een slaaf aan zijn meester gebonden. Inderdaad: niet anders dan een slaaf der zonde. Christus zegt het: "een iegelijk, die de zonde doet, is een dienstknecht der zonde". Wij wanen onszelf vrij te zijn als een hond, die aan de ketting meegenomen even vooruitgaat en dan stilstaat. Het duurt niet lang of de ketting trekt echter hem weer mee.

Wij willen het goede niet, dat God alleen goed zegt te zijn. De koers van ons leven hebben we door onze diepe val bepaald. In ons hart zetelt de zonde "als God willen zijn". Elke dag van ons leven buiten God komt dat iedere keer weer opnieuw openbaar. Wij willen noch kunnen ons verbeteren. Het is een "niet-willen-kunnen", een "niet-kunnen-willen".

Naar de Schriften

In het begin hebben we het al gehad over het groot aantal plaatsen van Gods Woord, waarnaar in artikel 14 in het belijden van de verdorvenheid verwezen wordt. Zij getuigen er allen van dat er uit de mens in zichzelf niets goeds voortkomt. Hij kan zich er niet op beroemen iets goeds te doen. Hij

kan niet met zijn wil voorkomen: hij kan met zijn wil niet voor de dag komen, alsof hij iets zou zijn. Hij kan zich niet beroepen op zijn kennis. Verstand en wil zijn niet gelijkvormig aan het verstand en de wil van God.

Opvallend is hier, dat het schriftplaatzen zijn uit het Nieuwe Testament. Uiteraard zou het net zo goed mogelijk geweest zijn om ook schriftplaatzen uit het Oude Testament te noemen. We kunnen hier wijzen op Genesis 8:21: "want het gedichtsel van 's mensen hart is boos van zijn jeugd aan...." en op Jeremia 1:9: "Arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja dodelijk is het, wie zal het kennen"? Geheel Gods Woord predikt de diepe verdorvenheid van de mens na de val en laat die uitkomen in het doen van de mens.

Toch: hier juist de plaatsen uit het Nieuwe Testament, waarin zo helder uitkomt de verlossende genade in de gekomen Christus! Wie de moeite neemt de teksten, die er staan in hun verband te bezien, ziet daar vaak een "tegenover elkaar": in Johannes 6, de ontdekking van het niet komen van hen, die niet wezenlijk geloven, tegenover: "Een iegelijk dan, die het van de Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot mij"; in 1 Korinthe 2, het niet verstaan door de natuurlijke mens tegenover het onderscheiden van de geestelijke mens; in Romeinen 8, het bedenken des vleses, dat de dood is en vijandschap tegen God, tegenover het bedenken des Geestes, dat het leven en vrede is.

We zouden er nog meer van kunnen zeggen. Het gaat erom, dat in onze belijdenis niet op een afstandelijke manier gesproken wordt van de verdorvenheid van de natuurlijke mens en ook diep gevallen zijn en uit onszelf tot niets goeds in staat, maar waarin het roepen om Gods herscheppende genade in Christus niet uit zal blijven voor ieder die dit in waarheid verstaat.

Alleen uit Christus

Er is maar één weg, waardoor zulke verdorven mensen, die tot niets goeds in staat zijn en alleen verder van God afgaan, hersteld worden. De mens, die dood is in de zonden en misdaden, verdorven van wil en tot het kwade geneigd, moet wederomgeboren worden door Gods Geest. Zo stelt Zondag 3 het: "tenzij dan dat wij door de Geest Gods wedergeboren worden". De noodzaak van wedergeboorte wordt in artikel 14 gesteld aan het

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk
verschijnt eens in de veertien dagen

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, 4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720-74202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

eind: "want er is noch verstand noch wil, het verstand en de wil Gods gelijkvormig, of Christus heeft ze in de mens gewrocht....". Het is alleen uit Christus. Het is alleen vanwege Christus. Alleen uit en door Hem wordt het anders in het leven van verdorven zondaren. Zijn Geest schenkt het leven wederbarend in dode zondaarsharten. Daar wordt de strijd geboren, waarin steeds weer en steeds

meer die verdorven aard onderkend en beweend wordt. Om Gode te leven in ware heiligmaking. Om vruchten te dragen uit en door Christus alleen. De belijdenis der verdorvenheid is voor dat leven geen ergernis en geen verontschuldiging, maar een oorzaak om tot God in Christus uitgedreven te worden. Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heikracht!

D. Slagboom.

John Owen over de "inwonende zonde"

I.

In een serie artikelen willen we luisteren naar wat de bekende engelse puritein John Owen (1616-1683) geschreven heeft over de "inwonende zonde". Deze laatste woorden klinken ons misschien wat ongewoon in de oren. Zij zijn dan ook een heel letterlijke vertaling van het engelse "in-dwelling sin", een uitdrukking die niet zo gemakkelijk in het nederlands weer te geven is. Bij de engelse schrijvers wordt met deze woorden de zonde aangeduid, zoals zij tot openbaring komt in het leven van Gods kinderen. Het betreft hier dus niet de zonde in het algemeen, zoals zij zich uitgebreid heeft over het gehele mensengeslacht. Neen, het gaat om de zonde die aanwezig blijft in het leven van mensen die Gods genade kennen en waartegen zij dienen te strijden.

Welnu, over het karakter van deze "inwonende zonde" heeft John Owen heel wat geschreven. Juist omdat hij zo indringend en ontmaskerend vanuit de Schrift heeft laten zien wat de "inwonende zonde" eigenlijk is, is het belangrijk om naar zijn woorden te luisteren. We kunnen er - naar mijn diepe overtuiging - ook in onze tijd nog veel van leren.

Voordat we deze grote onder de engelse puriteinen zelf aan het woord laten komen is het zeker nuttig om ons de vraag te stellen: Wie was John Owen eigenlijk?

Want al is zijn naam onder ons bekend en al hebben we misschien wel iets gelezen van het vele dat hij geschreven heeft, toch ben ik bang dat maar weinig mensen echt vertrouwd zijn met de geschiedenis van zijn leven.

En het is juist voor het verstaan van Owen's geschriften zo belangrijk dat we iets weten van de man die achter al die verhandelingen schuil gaat.

Vandaar dat we beginnen met een schets van zijn leven.

Jeugd en studietijd

John Owen werd geboren in het jaar 1616 in de plaats Stadham in het zuiden van Engeland. In deze plaats - die ook wel Stadhampton genoemd wordt - was zijn vader Henry Owen destijds predikant van de anglicaanse kerk. Over Owens ouders en zijn jeugd jaren is heel weinig bekend. Op latere leeftijd schrijft John Owen dat zijn vader een man was die de puriteinse overtuiging was toegedaan en nauwgezet zijn dienst vervuld heeft in Gods wijngaard. Ook weten we dat de jonge Owen opgroeide in een gezin dat naast hem nog drie zoons en een dochter telde. Dit is echter vrijwel alles wat we over deze vroege periode van zijn leven weten.

Al is er weinig over de jeugd van Owen te vermelden, wél is zeker dat al heel vroeg duidelijk werd dat hij een scherp en helder verstand bezat. Op tienjarige leeftijd werd hij - samen met zijn oudere broer - naar een soort "latijnse school" gezonden, waar hij voorbereidend onderwijs ontving voor de universiteit. Deze opleiding vond plaats in de school van Edward Sylvester in het district van de Allerheiligenkerk in Oxford. Al na twee jaar was Owen gereed om universitair onderwijs te volgen en werd hij ingeschreven aan Queen's College in Oxford. Zoals meestal nog gebruikelijk is in de engelstalige wereld, wijdde hij zich eerst aan een algemene wetenschappelijke studie ter voorbereiding op zijn eigenlijke theologische vorming. De twaalfjarige student begon met een noeste ijver en een ijzeren discipline te studeren. Al in deze vroege jaren maakte hij het tot een gewoonte om slechts vier uur per

nacht te slapen. Daarmee legde hij de grondslag voor de geweldige kennis die hij zou vergaren, maar tegelijk voor de slechte gezondheid die hem bij het ouder worden het leven zou bemoeilijken! Vele jaren later moet hij gezegd hebben dat hij graag zijn geleerdheid zou willen opofferen in ruil voor een betere gezondheid. Toen hij 16 jaar oud was behaalde Owen de graad van "Bachelor of Arts (B.A.)", een studieresultaat dat vaak vergeleken is met het behalen van een kandidaatsexamen aan één van onze universiteiten. In het voorjaar van 1635 legde hij het examen af waarmee hij zijn algemene wetenschappelijke studie afsloot. Hij mocht zich nu "Masters of Arts" (M.A.) noemen, een graad die overeenkomst vertoont met die van doctorandus onder ons.

Na deze voorbereidende wetenschappelijke vorming begon Owen met de eigenlijke theologische studie die zeven jaar zou duren. Bij voltooiing van deze opleiding, zou hij - naar verwacht mocht worden - een goede positie ontvangen in de engelse staatskerk. Zoals gebruikelijk destijds was, werd hij aan het begin van zijn theologische studie tot diaken gewijd - het laagste ambt in de anglicaanse kerk.

Om des gewetens wil

Een theologisch student die de puriteinse overtuiging was toegedaan - en dat was Owen - had het in die tijd niet gemakkelijk. Koning Karel I had in 1628 verboden dat er twistgesprekken gehouden zouden worden over allerlei controversiële theologische onderwerpen, zoals bijvoorbeeld de uitverkiezing. Dit hing samen met de geweldige opmars die de zogenaamde "hoogkerkelijke partij" maakte tijdens de regering van deze vorst. Deze stroming probeerde de anglicaanse kerk aan de éne kant dichtbij het rooms-katholicisme te houden en stond aan de andere kant een leervrijheid voor, waardoor het arminianisme de heersende opvatting werd. Karakteristiek voor deze partij was bijvoorbeeld de opvatting dat de koning onbeperkt gezag had over de kerk, dat de bisschoppelijke kerkregering een goddelijke instelling was en dat het traditionele rooms-katholieke ritueel in stand gehouden moest worden. Dit laatste betekende onder meer het handhaven van beelden, kruisen, altaren, ambtelijke gewaden, het vieren van talloze kerke-

lijke feestdagen e.d. De hoogkerkelijke partij vond een bekwaam leider in William Laud, de aartsbisschop van Canterbury. Laud kreeg steeds meer invloed op de koning en gebruikte deze om op allerlei terreinen de hoogkerkelijke visie door te zetten. Hij dwong de gehele kerk zich te onderwerpen aan de regels die werden uitgevaardigd. Puriteinen die zich verzetten kregen het gaandeweg moeilijker en werden vervolgd. Velen verlieten Engeland onder deze druk en weken uit naar Amerika of naar Nederland.

De harde hand van aartsbisschop Laud liet zich ook voelen aan de universiteiten. In Oxford werd de sfeer zo benauwend voor studenten die de puriteinse overtuiging waren toegedaan dat velen om des gewetens wil de universiteit verlieten. Ook John Owen brak zijn theologische studie voortijdig af, omdat hij zich niet aan de kerkelijke regels wilde onderwerpen. Daar hij al een ambt bekleedde, stond hem de mogelijkheid open om huispredikant en huisleraar te worden bij een welgestelde familie. Eerst vervulde hij deze functie bij sir Robert Dormer in Ascot en later bij John, Lord Lovelace in Hurley. Dit was de enige manier waarop een jong puritein kon vermijden met de kerkelijke machthebbers in conflict te komen, terwijl hij zo toch in staat was een ambt te vervullen en zijn persoonlijke studie voort te zetten.

De geestelijke ommekeer

Laten we echter niet licht denken over Owens beslissing om de universiteit te verlaten. De nog jonge student moet zich er diep van bewust geweest zijn dat hij door zijn studie af te breken elke kans verspeelde op een positie van aanzien in kerk of maatschappij. Dat zal hem heel wat strijd gekost hebben. In een van de levensbeschrijvingen van John Owen lezen we dat diens geweldige ijver aan het begin van zijn studiejaren slechts voortkwam uit eerezucht om een plaats van aanzien en macht in de kerk te bereiken. Er was echter in de loop van de periode aan de universiteit een beslissende wending in zijn leven gekomen. Toen hij zijn voorbereidende studie had afgesloten en met zijn theologische opleiding begon, was eerezucht in ieder geval niet meer het allesheersende voor hem. De puriteinse overtuiging die hij van huis uit had meegekregen schoot dieper en dieper wortel in zijn binnenste. Bovendien - zo schrijft hij zelf later -

begon tijdens de laatste jaren van de voorbereidende studie de Geest van God in zijn hart te werken. Dat betekent niet dat hij in deze periode persoonlijk al innerlijke rust en vrede gevonden had. Integendeel, in de jaren van zijn theologische studie en ook toen hij huispredikant was, leefde hij onder diepe overtuiging van zonde en in grote duisternis. In een oude biografie wordt ons verteld dat deze tijd van zielsworteling vijf jaar duurde. Bij deze innerlijke strijd kwamen ook nog andere moeilijkheden. Door ontwikkelingen op politiek terrein werd Owen namelijk gedwongen zijn betrekking bij Lord Lovelace op te geven. Zo trok hij in het jaar 1642 zonder werk en onder grote geestelijke aanvechtingen naar Londen.

In deze periode ging hij op een zekere zondag met zijn neef op weg naar Aldermanbury Chapel om de in die tijd beroemde kanselredenaar Edmund Calamy te horen preken. Tot zijn ergernis merkte hij aan het begin van de dienst dat Calamy niet kon voorgaan en dat een volslagen onbekend prediker van het platteland de kansel had beklommen. Owens neef stelde

fluisterend voor om het kerkgebouw te verlaten en naar de kerk te gaan waar een ander bekend prediker zou voorgaan. Wat onwillig besloot Owen om toch maar te blijven. Het is voor hem een dienst geworden die hij zijn leven lang niet meer vergeten heeft, want God gebruikte het woord van die eenvoudige prediker voor hem persoonlijk. De tekst was Mattheus 8:26: "Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen"? Onder dat diep beschamende en toch ook zo bevrijdende woord werden de banden in Owens binnenste verbroken; Het licht ging op in zijn hart en hij mocht Gods liefde ervaren...

Wie deze prediker geweest is, heeft Owen nooit geweten. Later heeft hij nog wel navraag gedaan, maar is er nooit in geslaagd de naam te weten te komen van de man die God zo wonderlijk had gebruikt... Het is iets dat we trouwens wel vaker tegenkomen in de geschiedenis van de kerk: God gebruikt voor de bekering van groten in Zijn koninkrijk nogal eens mensen van wie de namen ons onbekend zijn!

(wordt vervolgd)

Middelharnis, A. Baars.

Israël in de knel

Israël is dan (tot nog toe) weliswaar geen partij in het conflict rondom de Perzische Golf, maar tengevolge van de vijandelijkheden verkeert dit volk wel weer in moeilijke omstandigheden. Trouwens, wanneer zijn voor Israël de omstandigheden gemakkelijk geweest. Vanaf het moment, dat in 1948 de staat Israël werd uitgeroepen is het bestaan van deze staat voortdurend bedreigd. Er zijn oorlogen gevoerd, er zijn terreurdaden gepleegd. En wat een geld heeft Israël al moeten uitgeven aan defensie e.d. Nu zijn er opnieuw dreigingen. Hoewel Israël zich in geen enkel opzicht in het conflict heeft gemengd, worden er toch aanvallen uitgevoerd op burgerdoelen. Er vallen slachtoffers; huizen en bezittingen worden verwoest. Velen leven in angstige spanningen. Het verleden met al zijn angst en leed herleeft voor velen weer, compleet met gifgas. We kunnen ons niet voorstellen wat het is voor deze mensen. Ja, Israël zit weer in de knel. Zo was het onder het Oude Testament ook al zo vaak. De weg van dit volk is gemarkeerd door lijden. Ten dele is dat het gevolg geweest van de zonden en de onbekeerlijkheid van Israël.

Ze weken van de Heere en Zijn wegen af. De Heere liet hen waarschuwen en terugroepen, maar ze wilden niet luisteren. Toen kwamen Zijn oordelen en dat bracht dan lijden en verdrukking over het volk.

Maar het lijden was niet altijd het gevolg van de bedreven zonden. Er zat in het lijden ook een ander element. Het lijden hing ook ten nauwste samen met de bijzondere positie die God aan Israël gegeven had. Hij had dit volk tot Zijn volk gemaakt. En Góds volk te zijn in een wereld, die vijandig staat tegenover God brengt vanzelf lijden mee. Als God niet geduld wordt in deze wereld, dan wordt het volk Gods ook niet geduld. Vandaar dat er lijden kwam. En zo zijn ze al heel wat keren benauwd geweest.

Daar zat de duivel achter. Openbaring 12 laat ons dat zien. De vrouw (Israël), die zwanger was (van de Beloofde) werd bedreigd door de grote rode draak (de duivel). De duivel zocht altijd door Israël te verdelgen met geen andere bedoeling dan op die manier de geboorte van de Zaligmaker te verhinderen. Maar Gods plannen werden door de listen

uit de hel niet verrijdeld. Christus werd toch geboren en Hij heeft ook het ganse verlossingswerk volbracht, waardoor zondaren nu zalig worden.

Maar helaas, Israël heeft Hem niet aangenomen. Ze hebben de dag hunner bezoeking niet bekend. Er was geen plaats voor Hem. Hun ogen waren voor Hem gesloten en God gaf hun een geest van diepe slaap. En toen is er voor hen een bange tijd aangebroken. Zie, uw huis worde u woest gelaten. sprak Jezus eens. En dat is letterlijk gebeurd!

Maar net als vroeger zit er ook nu in het lijden een element, dat niet rechtstreeks met hun zonden verbonden kan worden. Nog altijd zijn ze Gods uitverkoren volk. De genade-giften en de roeping Gods zijn onberouwelijk, zegt Paulus in Rom. 11.

Er liggen nog onvervulde beloften. Israël moet nog tot erkenning van de Heere Jezus komen. En omdat deze plannen er nog zijn, zitten ze ook nu nog zo vaak in de knel.

Satan heeft het niet kunnen verhinderen, dat Christus tot Israël kwam. Zal hij er nu wel in slagen te verhinderen, dat Israël tot de Messias komt in gelovige overgave? Nee, ook dat zal hem niet gelukken. Maar hij blijft wel zijn uiterste best doen. Vandaar dat voortdurende lijden en die gestadige angst, waarin Israël moet leven. In dit licht moeten ook de aanvallen vanuit Irak met Scud-raketten worden gezien. Die hebben hiermee te maken. En wat zou de duivel graag zien dat de plannen van Saddam Hoessein en anderen zouden slagen, namelijk om Israël van de kaart te vegen. Dan zou er geen sprake meer zijn van een bekering van Israël. Dan was het afgelopen. Dan zou Gods plan ook mislukt zijn. Gods Raad zou dan niet bestaan.

Satan zou dan hebben getriomfeerd. Wat een vreugde zou dat geven in de hel!

Deze kanten zitten er ook aan het conflict in het Midden-Oosten. Maar gelukkig, God regeert. Hij zal toch doen wat Hem behaagt. In de hemel en op de aarde. Heeft Hij Zich voorgenomen, dat Israël zalig zal worden en dat tenslotte de blinde ogen open zullen gaan, wie zou dat dan kunnen verhinderen? Geen aardse macht en ook geen helse macht.

Maar intussen zit Israël wel weer in de knel. En het is goed, dat ze in deze tijd van benauwdheid hulp krijgen, tot zelfs uit Duitsland toe!

Maar als het er op aankomt is 's men-

sen hulp ijdelheid. Dan kunnen de Patriot anti-raket raketten ook geen uitkomst bieden. Ze moeten in Israël ook op een andere Adres leren aankloppen. Dat is bij de Vader van de Heere Jezus Christus. Geef Gij ons hulp in de benauwdheid!

Ja, er is veel nood in deze wereld. De bevolking van Koeweit lijdt ook. En ook de inwoners van Irak.... En de jongens, die hun leven wagen in de strijd in de lucht en straks wellicht ook op de grond. En de nabestaanden van hen die vielen.... Maar Israëls nood mag ons wel bijzonder op het hart gebonden zijn, want zij zijn nog altijd beminden om der vaderen wil. Moge God de nood gebruiken om hen tot Zich uit te drijven. En mag er onder christenen veel gebed zijn voor dit volk in nood opdat God hen beschermen wil. Maar vooral ook opdat God

de schellen van de ogen wil doen vallen, opdat ze Hem zien, die de Vrededorst is.

Zou het overigens ook niet een goede zaak zijn als vanuit kerken en door christenen metterdaad financiële steun gegeven werd aan Israël? Bijvoorbeeld aan het Shaare Zedek ziekenhuis. Het leek mij een uitstekend advies, dat door het Hoofdbestuur van de Gereformeerde Bond gegeven werd o.a. dit ziekenhuis in deze dagen bijzonder te steunen. Het ingezonden stuk in dit nummer spreekt ten dezen duidelijke taal.

En laten we in de gezindheid van de apostel Paulus de noden van Israël aan de Heere voorleggen: Rom. 10:1. Moge de dag zich haasten, dat de Heere de strik wil breken, zodat zij kunnen ontkomen.

P. den Butter.

Stichting Shaare Zedek

Oorlog in de golf brengt Shaare Zedek ziekenhuis in financiële nood.

Onmiddellijk na het uitbreken van de oorlog in de golf werd het Shaare Zedek ziekenhuis te Jeruzalem ingericht tot militair hospitaal. Het is het enige van de vier ziekenhuizen in Jeruzalem dat dienst doet als militair hospitaal. Tweehonderd speciaal getrainde militairen zijn er 24 uur per dag gelegerd. Ze moeten waar mogelijk bescherming bieden.

Deze militairen slapen en eten in het ziekenhuis.

De relatief "gezonde" patiënten zijn naar huis gestuurd om plaats te maken voor eventuele slachtoffers. 30% van de bedden is op het moment niet in gebruik.

Deze bedden zijn gereserveerd voor eventuele slachtoffers en alleen al het feit dat deze 30% leeg staat kost het ziekenhuis 75.000 dollar PER DAG!

Daarnaast slaapt sinds de vijftiende januari een groot aantal personeelsleden (verpleegsters, artsen, etc.) in het ziekenhuis om op elk moment van de dag zo snel mogelijk adequate hulp te kunnen bieden.

Op de afdeling onder de grond zijn speciale gasvrije kamers ingericht. Er zijn speciale douche-ruimten geïnstalleerd om slachtoffers van een gas-aanval te kunnen ontsmetten. Zodra de gillende sirenes hun geluid laten horen worden alle patiënten naar de speciale geïsoleerde ruimten gebracht. (Stelt u zich eens voor wat dit

betekent voor bijvoorbeeld geriatrische patiënten). Sommige patiënten (intensive-care en vrouwen die moeten bevallen) kunnen onmogelijk vervoerd worden. Voor hen zijn op de betreffende afdelingen de zalen afgeplakt.

Het dagelijks leven moet in het Shaare Zedek overigens gewoon doorgaan.

Elke dag worden patiënten opgenomen en behandeld. Nog dagelijks stromen Russische en Ethiopische Joden Israël binnen.

Elke dag worden 70 tot 90 van deze immigranten in dit ziekenhuis opgenomen.

De oorlog duurt voort.

Elke dag kost het Shaare Zedek ziekenhuis in Jeruzalem zeer veel geld.

Het orthodoxe ziekenhuis, dat gewoonlijk al afhankelijk is van giften (zie folder), heeft de Stichting Shaare Zedek in Nederland om extra financiële steun gevraagd. In tijd van vrede kon het ziekenhuis op de stichting rekenen en het vertrouwt er daarom op dat in deze crisistijd veel hulp geboden wordt.

De stichting Shaare Zedek gaat uiteraard in op de noodkreet uit Israël en zal zich in de huidige omstandigheden extra inzetten voor dit ziekenhuis.

Het bestuur rekent erop dat hulp mogelijk wordt gemaakt door velen die via een gift of kollekte het werk van de stichting willen steunen. Hulp

is dringend noodzakelijk. Het gaat tenslotte om de "beminden om der vaderen wil".

Gironummer: 4 29 54 26 t.n.v. Shaare Zedek, Urk.

Banknummer: 43.64.27.060 Amro, Urk.

Opwekking

1.

In 1989 verscheen bij uitgeverij "De Banier" te Utrecht een boekje onder de titel "Opwekking". De schrijver hiervan is drs. W. van Vlastuin, die toen nog kandidaat tot de heilige dienst was en thans Ned. Herv. predikant te Wouterswoude is. Hij heeft dit boek geschreven vanuit een diepe bezorgdheid over de situatie in de kerk van Nederland, maar tevens in de overtuiging dat ook nu de stromen van de Heilige Geest uitgestort kunnen worden tot een nieuwe bloei van de kerk en tot verheerlijking van Gods grote Naam, zo blijkt uit de "verantwoording" op pag. 9.

Het boek, dat 217 pagina's telt, bestaat uit een zestal hoofdstukken: (1) het geschenk van opwekking, (2) de noodzaak van opwekking, (3) de mogelijkheid van opwekking, (4) de zekerheid van opwekking, (5) de heerlijkheid van opwekking, (6) het gebed om opwekking. Uiteraard is het niet mogelijk om in kort bestek de inhoud van dit boek ook maar enigszins volledig weer te geven. Wel wil ik trachten de grote lijn van dit boek te laten zien. Dat het ene facet wat méér belicht zal worden dan het andere, is hierbij onvermijdelijk. Toch hoop ik een zo eerlijk en duidelijk mogelijk beeld te geven van wat de schrijver met dit boek bedoeld heeft. Bij de weergave van zijn gedachten wil ik de schrijver zo min mogelijk in de rede vallen, al wordt dit onderwerp wel besloten met enkele opmerkingen ter beoordeling.

Hoofdstuk 1 handelt over het geschenk van opwekking.

Afgesneden wordt de gedachte aan "opwekking" in een min of meer remonstrantse sfeer, waarbij louter op het gevoel wordt ingespeeld. De schrijver verstaat onder "opwekking": een ongewone openbaring van de kracht van Gods genade in het verlevendigen van het geloof en de godsvrucht bij Gods kinderen en in het overtuigen en bekeren van zorge-

loze zondaren. Opwekking is geen mensenwerk, maar een krachtig, souverain, eenzijdig en onwederstandelijk werk van Gods Geest. Uit de geschiedenis blijkt dat juist in de donkerste tijden de krachtigste oplevingen plaatsvonden. Dit getuigt van het verrassende van Gods genadewerk. Loze vormen verdwijnen, om plaats te maken voor wezenlijke en bevindelijke godsdienst in het hart. Gods kinderen komen tot vernieuwd berouw. Onverschillige belijders worden overtuigd van de absolute noodzaak van bekering, ze smeken om genade en verkrijgen die.

Het voornaamste middel in Gods hand in tijden van opwekking is: de *zuivere prediking* van het Woord van God. Deze geschiedt in grote ernst. Men preekt o.a. de scherpste van de Wet en de volle ruimte van het Evangelie. Ook het werk van de Heilige Geest - ontdekkend aan onze verloren staat en uitdrijvend tot Christus - krijgt ruime aandacht in de prediking. Bij opwekkingspredikers valt op: de *eenvoud*. Er is een stuk *direktheid* in hun prediking: zij houden niet een interessante beschouwing, maar richten zich tot het hart. Een voortdurende oproep tot bekering klinkt.

Men tracht verborgen zonden bloot te leggen en heimelijke uitvluchten te ontmaskeren. Deze preken zijn alteminst vrijblijvend: er valt tijdens de preek een beslissing, voor of tegen God. De preken zijn persoonlijk gericht en stellen zowel Gods rechtvaardigheid als Zijn heiligheid en genade aan de orde. Het zijn preken die met de kracht van de Heilige Geest geladen zijn. Het Woord blijkt door te dringen tot in de harten en het vernieuwt mensenlevens.

Wat waren de *opwekkingspredikers* voor mensen? Bij hen valt op: hun *ernst* en hun *verlangen naar geestelijke vrucht*. Zij waren mannen des geloofs (al kenden zij hun aanvechttingen), maar ook mannen vol *geduld* wanneer de vrucht op hun arbeid niet spoedig te zien was. Vooral waren zij mannen van *gebed*, omdat zij wisten dat alleen God zegen kan geven. De vruchten van de Heilige Geest waren in hun eigen leven duidelijk op te merken. Hun kracht lag in de bediening door de Heilige Geest, zowel voor hun persoonlijk als voor hun ambtelijk leven. Voorts leefden deze predikers uit de Schrift: dat was hun eten en drinken. Zij spraken in de kracht van God.

Wat is over de *opwekkingsbeleving* te

zeggen? Tijdens opwekkingen is er een diepe kennis van God. De kracht van de Heilige Geest verbreekt onbreekbare harten. Mensen krijgen een diep besef van zonde en ongerechtigheid. Zij gaan hartelijk buigen onder God en Zijn oordeel billijken. Zij gaan roepen om genade alleen. Vreugde en verwondering breken zich baan wanneer men zo als een verloren zondaar zicht krijgt op de Zaligmaker. De beleving van de opzoekende liefde van God geeft veel stof tot gesprek.

Opwekkingen hebben altijd *vruchten*. Enkele vruchten zijn: bekering tot de levende God, reformatie in de zeden, het verrichten van liefdadigheidswerk, het toenemen van zendingsactiviteiten.

Hoe moeten we opwekkingen *beoordelen*? Zijn zij alle een werk Gods? Deze vraag is niet zonder meer met "ja" te beantwoorden. De mogelijkheid van opwekkingen staat echter boven alle discussie verheven. Er zijn soms opwekkingen waarbij *emoties* een grote rol spelen. Dit mag niet bij voorbaat afgekeurd worden, zo stelt Van Vlastuin.

De Schrift geeft immers tal van voorbeelden van emotionele uitbarstingen, die te maken hebben met vrees, verlangen, liefde, vreugde, verdriet e.a. Geestelijke ervaring kan inderdaad samengaan met lichamelijke verschijnselen, want lichaam en ziel zijn nauw op elkaar betrokken. Zou iemand onder een diep besef van de gruwelijkheid van de zonde niet in wenen uitbarsten? Zou iemand onder de indruk van Gods genade het niet luidkeels uitschreeuwen van verwondering? We mogen de werking van de Geest echter niet gaan afmeten aan de ontroeringen. Bovendien valt te bedenken dat niet iedere lichamelijke ontroering gewerkt is door het Goddelijke Woord. Emoties zijn niet de maatstaf waarmee wij moeten meten. Op grond van emotionele verschijnselen kunnen we opwekkingen niet goedkeuren of afkeuren.

Er zijn ook opwekkingen waarbij *wonderen* voorkomen. Zou dit niet meer kunnen? Er gebeuren toch nog opvallende zaken in het leven van Gods kinderen? De schrijver noemt voorbeelden van "wonderen van Gods voorzienigheid", o.a. de genezing van ten dode opgeschreven zieken. Wonderen als zodanig worden door de Schrift niet uitgesloten, voor geen enkele tijd. Maar twee dingen mogen hierbij niet uit het oog verloren wor-

den: 1e) dat er ook door de satan wonderen kunnen gebeuren (en metterdaad gebeuren!), 2e) dat zelfs in die gevallen waarin Gods hand duidelijk een wonder verricht heeft, ze nog niets zeggen over de geestelijke staat van iemand.

Een mens die door een wonder tot genezing komt, is nog niet zonder meer bekeerd.

Wonderen zijn te rangschikken onder de algemene werkingen van de Heilige Geest: werkingen die niet zaligmakend zijn. Om een opwekking te beoordelen, moet er op worden gelet of er kenmerken zijn van het werk van Gods Geest: vernedering voor God,

levensvernieuwing, het prijzen van Christus enz.

Zulke dingen zijn zéker geen duivelswerk!

W. van Sorge.

Dit is het eerste gedeelte van een referaat, dat ds. Van Sorge op 4 februari j.l. hield voor een kring van ambtsdragers. Er werd met aandacht geluisterd. Er volgde een diepgaande bespreking, die er toe leidde, dat ds. P. den Butter op zich nam in aansluiting hiermee een referaat te houden en wel op D.V. maandag 15 april a.s. Er zullen t.z.t. uitnodigingen worden verzonden.

B.

Voor de jeugd

Nehemia 113

"Zo geschiedde het, als zij deze wet hoorden, dat zij alle vermengeling van Israël afscheidde.

Eljasib nu, de priester, die gesteld was over de kamer van het huis onzes Gods, was vóór dezen nabestaande van Tobia geworden, en hij had hem een grote kamer gemaakt, alwaar zij tevoren heenlegden het spijsoffer, den wierook en de vaten, en de tienden van koren en van most en van olie, die bevolen waren voor de levieten en de zangers en de poortiers, mitsgaders het hoffer der priesters.

Doch in dit alles was ik niet te Jeruzalem, want in het twee en dertigste jaar van Artahsasta, koning van Babel, kwam ik tot de koning, maar ten einde van sommige dagen verkreeg ik weder verlof van de koning".

Neh. 13:3-6.

Beste jongelui!

De vorige keer hebben we jullie verteld dat er opnieuw een zuivering had plaats gehad in de gelederen van het volk. Dat was al eerder gebeurd wat te lezen is in Neh. 9:2. En nu staat het weer in Neh. 13:3. Het is mogelijk dat de zuivering de eerste keer niet volkomen geweest is. We hebben er op gewezen hoe men mazen kan hebben gezocht, om aan de strenge eisen van Gods Woord te ontkomen. Zo is een mens nu eenmaal. Met Gods woord kun je nooit twee kanten op. Iedere keer wil men dat toch weer proberen. Dat kwaad moeten we niet alleen bij de kinderen Israëls zoeken, want we

kunnen het ook bij ons zelf vinden.

We moeten er steeds weer bijgebracht worden dat we een arglistig hart hebben. Met andere woorden: De heiligmaking is een zaak waar we in dit leven nooit mee klaar komen. Ieder die eerlijk met zichzelf omgaat, zal het moeten toestemmen, dat al is voor het oog van de mensen alles geregeld en netjes in orde, dat er toch nog een "mengeling van gedachten" in het hart zich kan ophouden. Wij zijn geneigd om de dingen van buiten af te beoordelen, doch de Heere, Zijn Woord, doet het altijd van binnen uit. En als een ieder zichzelf van binnen krijgt te zien, dan kan daar alles zo overhoop liggen. Het kan wezen dat men het goede wil en dat het kwade toch iedere keer weer de overhand krijgt. Het kan zelfs wel zo zijn, dat men geen goede gedachte van God in het hart kan krijgen. Dit brengt een voortdurende strijd met zich mee. Altijd maar weer strijden tegen vlees en bloed, tegen je boze natuur. Die in de bijbel met het woord "vlees" wordt aangeduid. Dat wordt nooit bekeerd. Wie veel met het vlees te strijden heeft, wat een ieder te gunnen is, zal nooit oorzaak kunnen binden om zichzelf te verheffen. Integendeel, hij heeft alleen maar stof om zich te verootmoedigen.

En die verootmoedigende gestalte is nu juist een gestalte die de Heere wel aangenaam is. God toch wederstaat de hoovaardige, maar de nederige geeft Hij genade. Zij hebben, kennende zichzelf, dan ook steeds weer genade nodig. Gelukkig dat er bij de Heere

een nooit te ledigen volheid van genade is. Denk daarom maar nooit groot van je zelf, doch ook nooit klein van de grootheid van Gods genade.

De verzen 4 tot 6 laten ons weer een vervolg zien, waaruit we kunnen weten dat de kerk, waar het volk Israël toch een beeld van is, op aarde nooit volmaakt zal worden. Iedere keer zijn er nieuwe dingen, waarover men zich alleen maar schamen kan.

Mogelijk vraagt deze of gene: Wat is er dan nu weer aan de orde? Men had zich overeenkomstig de wet van God afgescheiden van die Ammonietische en Moabietische vrouwen, is het dan nog niet goed?

Wat was er gebeurd? Toen alles geregeld was, vertrok Nehemia weer naar de koning Artahsasta. Zo wordt het ons in vers 6 verhaald. "Doch in dit alles was ik niet te Jeruzalem, want in het twee en dertigste jaar van Artahsasta, koning van Babel, kwam ik tot de koning...". Volgens Neh. 5:14 had hij twaalf jaren verlof gekregen om te Jeruzalem orde op zaken te gaan stellen. En dat had hij gedaan. Dat was een gigantisch werk geweest. Daar moet Nehemia niet de eer voor worden toegebracht, want hij deed dit biddend, zoals we dit zo menigmaal hebben gekonstateerd. Hij deed dit in de kracht zijns Gods. Nu zijn werk was afgerond, ging hij weer terug naar Babel, om des konings schenker te zijn. Doch tijdens zijn afwezigheid kwamen er al gauw weer nieuwe elendigheden voor de dag. Daar is een spreekwoord dat zegt: "Als de kat van huis is, dansen de muizen". Ik hoop niet dat dit iemand in dit verband profaan in de oren zal klinken, doch dat men de bedoeling er van zal begrijpen. Want in een gezin geeft, als het goed is, het hoofd van het gezin de toon aan. Tijdens de aanwezigheid van de ouders gedragen de kinderen zich, overigens met alle lek en gebrek, naar de geldende regels. Ze weten van vader en moeder wat mag en niet mag. En daar houden ze zich dan ook aan. Doch als vader en moeder weg zijn, dan is de controle ook weg. En dan gebeuren er dingen, die tijdens de aanwezigheid van de ouders beslist niet gebeurd zouden zijn.

Zo was het ook te Jeruzalem. Nehemia was, na alles geregeld te hebben, naar Babel vertrokken. En nu was er een priester, met name Eljasib, aan wie de leiding was toevertrouwd over de kamers van het huis Gods. Die kamers moeten gezien worden als voorraadschuren waar de "tienden" in

werden opgeslagen, die moesten dienen tot onderhoud van degenen die bij de eredienst betrokken waren. Die Eljasib nu was in kontakt gekomen met Tobia. Op welke wijze dit gebeurd is en van welke aard dit kontakt geweest is, staat niet met zoveel woorden in de Bijbel. Het verhaal doet vermoeden, dat hij voor het vertrek van Nehemia al op de een of andere manier in kontakt met Tobia heeft gestaan. Doch dan is dit in het verborgen geweest. Zonder dus dat Nehemia het heeft geweten... Doch nu Nehemia weg was, kwam het voor de dag. Hij, met name Eljasib, had voor Tobia een grote kamer gemaakt. Hij was dus in het huis Gods een soort renovatie aan gaan richten. Doch het was een renovatie van de slechtste soort. Want die Tobia was een van de grootste vijanden, waar Nehemia mee te kampen gehad heeft. We hebben destijds daar breedvoerig over geschreven. Dat die Tobia bekeerd geworden is, wat natuurlijk mogelijk zou zijn geweest, daar wordt niets van verhaald. Ik geloof het daarom ook niet. Gezien zijn manier van optreden in het verleden, is het hoogstens een schijnbeking geweest. En dat is natuurlijk geen echte. Hoe ook, Eljasib leefde met die Tobia op goede voet. Dat is wel duidelijk. Daarom had hij voor Tobia ruimte gemaakt in het huis van God. De vijand, waar Nehemia zo ernstig tegen gevochten had, en die de voordeur was uitgewerkt, werd nu door Eljasib via de achterdeur weer netjes binnengehaald. Ja, hij kreeg zelfs een grote plaats in het huis van God. Ik kan deze Tobia moeilijk anders zien dan als een Judas, die zich eenmaal als een verrader in de kring van de discipelen bevond. Van die priester Eljasib kan ik ook niet zo'n hoge gedachte hebben. "Zeg mij wie uw vrienden zijn en ik zal u zeggen wie gij zijt". Dat is ook een veelzeggend spreekwoord. Als je met de vijanden van Gods volk op een goede voet leeft, is dat niet in je geestelijk voordeel. Dat woord "geestelijk" zet ik er niet zonder betekenis bij. Want het is mogelijk dat het plaats maken voor Tobia in het huis Gods, hem natuurlijk voordeel heeft bezorgd. Want voor geld doet men veel.

De voor Tobia ingerichte kamer zag er keurig uit. Hij was volgezet met huisraad. Tobia zat daar prinsheerlijk te wonen.

Dat dit niet onopgemerkt bleef, is duidelijk. Het gewone volk zag dit allemaal. Het kende die Tobia. Ze heb-

ben ongetwijfeld gedacht: Wat gaan we nu beleven? Tobia, die oude vijand, gehuisvest in een grote kamer van het huis Gods. Daar zal Nehemia wel geen weet van hebben. Als die nog hier geweest zou zijn, zou dit beslist niet zijn gebeurd. Zo werd er gereedeneerd. 't Gevolg was, dat het gerucht zelfs doordrong tot in Babel toe. Nehemia kreeg er op de een of andere manier kennis van. Toen hij het hoorde, kwam hij opnieuw "in zak en as" te verkeren. Nauwelijks was hij vertrokken, na twaalf jaren intensief reformatiewerk te hebben verricht, of het was al weer mis.

Hieraan kun je zien van welk een grote betekenis een goede leiding is. Dat is in een land zo, in een kerk en ook in een gezin. Als de goede leiding ontbreekt is men het goede spoor gauw kwijt. Een goede leiding houdt de touwtjes strak. Doch als de leiding ontbreekt dan krijgt men spoedig verval te zien. Ik dacht dat dit wel zaken waren, waar over na te denken valt. Want we leven in een tijd waar het op velerlei terrein juist aan goede leiding ontbreekt. En dan gaat een ieder doen wat goed is in zijne ogen. Doch het einde is dan meestal een "chaos".

Nehemia zat er mee. Wat moest hij nu doen? Dat was zijn zorg. Want hij had zijn volk lief. Hij had God lief en derhalve ook Zijn heilige dienst. En dat deze nu op deze manier weer zo ontheiligd moest worden. Hij vond het zonder meer verschrikkelijk. Het was hem van het gezicht af te lezen. Hij ging er bij vernieuwing onder gebukt en gebogen. De koning kreeg het ook in de gaten. Wat zou Nehemia nu weer mankeren? Waar tobt die man over? Het bleef voor de koning niet verborgen, wat de oorzaak was. Dit heeft hem natuurlijk navraag doen verrichten, waarbij de wens van Nehemia hem niet onbekend gebleven is. Hij wilde weer terug naar Jeruzalem om opnieuw orde op zaken te gaan stellen. En na verloop van tijd kreeg hij daarvoor ook weer vergunning. "Maar ten einde van sommige dagen kreeg ik weder verlof van de koning". Tot de volgende keer. Blijven jullie nieuwsgierig? Jullie aller vriend, *Ds. H.C. v.d.Ent.*

Gedichten-bundels

Uitgaven van Den Hertog b.v., Houten.

1. **Zonlicht door de ramen**, door Jo van Veen-Nusmeijer.

Er is weer een bundeltje met gedichten van deze dichteres verschenen. Dat zegt ons dat zij er nog steeds behoefte aan heeft om zich op deze wijze te uiten en dat er nog velen zijn die haar waarderen.

In deze bundel vindt men 44 gedichten, die o.a. gaan over de heilsfeiten en andere gedenkwaardige tijden en dagen, zoals herfst, dankdag, biddag, zomer. De dichteres laat de zonzijde zien, zoals die is naar haar eigen waarneming. We citeren:

*"Voor ons hebt Gij het al doorstreden.
Uw dorst is onze lavenis.*

*Uw dood heropent ons het Eden,
Uw opstaan uit die dood de vrede
die ons verstand te machtig is".*

Dit is het tweede couplet van het gedicht op blz. 29: Goede Vrijdag (2). Het boekje telt 53 bladzijden, is keurig uitgegeven en kost f 9,50.

2. **Eenvoudig linnengaren**, door Christien de Priester.

Deze dichteres ontleent haar stof geheel aan Gods Woord, zoals blijkt uit de titels van de gedichten, bv.: De godzalige wandel van Noach, De bruid van Izak, Bileam, Door de woestijn, enz. De dichteres laat de Schrift spreken en gaat met eigen woorden vertellen wat Gods Woord zegt. De gedichten lenen zich goed voor een dagsluiting of voor voorlezing bij een andere gelegenheid. De dichteres laat haar betrokkenheid bij wat zij dicht uitkomen. We citeren als voorbeeld het slot van het gedicht De dood overwonnen! op blz. 69:

*"Maar zullen wij daar eenmaal bij behoren,
dan moeten w' in de tijd die God hier gaf,*

*door 's Heeren Woord en Geest zijn weêrgeboren,
als vrucht van Christus' opstaan uit het graf.*

"Zoek Mij en leef"! zo klinkt Zijn stem.

Het leven ligt alleen in Hèm!"

Het boekje bevat 52 gedichten, telt 88 bladzijden en kost f 9,50.

B.

Jaarverslagen over 1989

1. **Stichting Reformatorische Pioniershuizen te Bennekom**. De stichting exploiteert drie tehuizen te Bennekom, Puttershoek en Ermelo. Zij heeft kleine kracht, maar doet wat zij kan om bij de verzorging van de

bewoners ten volle rekening te houden met Gods Woord. Het verslag geeft ons een inzicht in de gang van zaken over het gehele jaar.

2. Bijbelvereniging vh De Nederlandse Gideons, Sportlaan 976, 2566 NE 's-Gravenhage.

Het is natuurlijk een goede zaak om te zorgen voor bijbels in hotels en ziekenhuizen. We betreuen het echter dat bijbels in de nieuwe vertaling wor-

den verstrekt. Het valt op dat wel de engelse King James-vertaling beschikbaar is, de oude engelse vertaling van Gods Woord. Verder valt het ons op dat wel het Nieuwe Testament en de Psalmen beschikbaar zijn en niet het gehele Woord van God.

We hopen dat de vereniging met onze opmerkingen rekening gaat houden.

B.

Boekbesprekingen

Belijdenissen door Ds. P.H. van der Laan.

Occultisme door Ds. H. Drost en Ds. J. W. Roosenbrand.
Uitgeverij De Vuurbaak - Barneveld.

Dit zijn de eerste delen van de Scala-reeks, die speciaal is afgestemd op jongeren van deze tijd. Dat uit zich - aldus de uitgeverij - in het frisse taalgebruik. Zij zegt verder: Situaties worden concreet en aansprekend beschreven. Belangrijk is, dat jongeren zich kunnen herkennen in de vragen en problemen die geschetst worden. De stijl is gericht op duidelijkheid, je zou kunnen zeggen: no-nonsense. Want de auteurs willen graag dat de boodschap, die zij hebben, overkomt. Zij schuwen het niet om in deze verwarrende tijd richting te geven. Niet moraliserend, maar zo dat christenjongeren het "materiaal" in handen krijgen om verantwoorde keuzes te maken.

Qua onderwerpen bevat de reeks een scala aan onderwerpen op het gebied van o.a. ethiek en bijbeluitleg.

Daarnaast kunnen ook stromingen, variërend van occultisme tot bijv. New Age aandacht krijgen. De serie is dus breed opgezet en bijzonder actueel. Aan de eerste twee delen is te zien dat ook de uitvoering past binnen de eigentijdse formule van de reeks. Met name de moderne kleuren en opvallende styling spreken jongeren aan. In de loop van dit jaar zullen in de Scala-reeks nog enkele delen verschijnen, t.w. over (het werk van) de Heilige Geest en over de kerk als "gemeenschap der heiligen".

Tot zover de uitgeverij. Wat de boekjes zelf betreft nog het volgende. De boekjes gaan over uiteenlopende onderwerpen, maar het doel is hetzelfde, namelijk om een Schriftuurlijk geluid te laten horen. De schrijvers richten zich vooral tot jongeren. Uit de boekjes blijkt dat ze de jonge-

mensen in beginsel zien als de genade Gods in Christus deelachtig. Dat komt in het ene boekje meer naar voren dan in het andere, maar het zicht dat de schrijvers op de jeugd hebben verschilt niet.

Dat is juist het punt waarin wij met hen van mening verschillen. De verwerving van het heil was noodzakelijk, maar de toepassing kan evenmin worden gemist. We zijn de duivel toegevalen en hebben de Heere de rug toegekeerd. We moeten van nieuws geboren worden. Zo lezen we al in het formulier voor de bediening van de heilige doop. Dat is geen achterhaalde zaak. De ouders beloven bij de doop dat zij hun kinderen in deze leer nader zullen onderwijzen.

Overigens geven de schrijvers in kort bestek veel, waarmee de lezers hun winst kunnen doen.

Het eerste boekje gaat over de belijdenisgeschriften, telt 88 bladzijden en kost f. 14,75. Het tweede licht ons voor omtrent het occultisme. Het telt 63 bladzijden en kost f. 13,75.

B.

God de Kassier der armen door W. Huntington

B.V. Uitgeverij "De Banier" - Utrecht.

Het boek heeft als ondertitel: *De Geloofsbank*. Het bevat een verhaal van de veelvuldige uitreddingen der Goddelijke voorzienigheid, de schrijver op onderscheidene tijden geschonken. H.J. Budding vertaalde het boek in het nederlands. De eerste druk verscheen in 1946. Nu is al de vijfde druk verschenen.

Huntington leefde van 1745 tot 1813. Hij kwam tot bekering en ging prediken. Hij trok veel hoorders en werd velen tot zegen. Hij heeft veel geschreven. Verschillende van zijn werken zijn in ons land bekend en worden nog gelezen. Dat blijkt ook uit de herdrukken van dit boekje, waarin we een

autobiografie vinden van een gedeelte van het leven van de schrijver. Naar voren komen de vele uitreddingen. Huntington had het in zijn jeugd arm. Hij kwam steeds weer met zijn noden bij de Heere terecht. Vele malen mocht hij ondervinden dat de Heere een gebedsverhoord God is. Hij hield lang financiële zorgen, ook nog toen hij in Londen vele toehoorders trok. Hij kocht grond en liet een kerk bouwen. Er kwamen vele giften binnen, maar er bleef toch een voor die tijd aanzienlijke schuld op het gebouw rusten. Later werd die schuld nog hoger omdat er een verdieping op het kerkgebouw moest worden gemaakt. Men kan van dit alles en de uitkomsten in dit boek lezen. De Heere maakte het altijd weer wel met Huntington. Later kwam hij tot een zekere welgesteldheid.

Het boek telt 161 bladzijden en kost gebonden f 24,50.

B.

Langs de rand van de afgrond door Pauline Hamilton

Ark boeken - VVHS/BKV

De schrijfster had een goede toekomst als lerares voor zich, maar ze gevoelde zich geroepen om naar China te gaan om daar het evangelie te brengen. Later werkte ze o.a. op Taiwan. Toen haar gezondheid niet toeliet met de arbeid voort te gaan keerde ze naar de Verenigde Staten terug. Op verzoek van anderen schreef ze deze autobiografie, waarin ze vertelt van allerlei belevenissen, die zich uitstrekken over een periode van meer dan dertig jaren. In allerlei moeilijke omstandigheden gaf de Heere soms op wonderlijke wijze uitkomst. Uit dit oogpunt is zo'n boek lezenswaardig. We kunnen er uit zien welke opofferingen zendingen in zulke landen zich moeten getroosten. Deze arbeid kan de Heere gebruiken om mensen die van God vervreemd zijn in aanraking te brengen met het evangelie der genade en hen door Zijn Woord en Geest te bearbeiten tot zaligheid. De schrijfster heeft het over Jezus aannemen, Hem volgen en dergelijke daden. Dat is een wijze van bearbeiding van zondaren die we niet in Gods Woord vinden. Daarin vinden we steeds weer benadrukt de noodzaak van de bekering tot God en het werk van Gods Geest in het hart om zondaren levend te maken. Bij het lezen van zulke werken mis je vaak wat naar onze belijdenis nodig is te kennen tot zaligheid. Dat maakt dat we

zulke boeken met de nodige reserve moeten lezen.

De schrijfster was gepromoveerd, heeft veel opgeofferd en in dat opzicht is haar voorbeeld voor ons beschemend.

Het boek telt 207 bladzijden en kost f.19,50. Het is vertaald en bewerkt door mevr. H.A. Ferguson-Postma en ds. J. Goumare.

B.

De scheiding voorbij door ds. L.H. Kwast,

Nu jaagt de dood geen angst meer aan door ds. J.J. Poort

De Kerk: wat moet ik ermee? door ds. A.J. Jorissen en

Waar woorden te kort schieten door ds. E.Th. Thijs.

Ark boeken - VVHS/BKV

De kleur van de omslag is verschillend. Overigens hebben deze boekjes uitwendig veel met elkaar gemeen: 24 bladzijden, zelfde formaat, zeer aantrekkelijk uitgegeven, met prachtige illustraties. De tekst is van verschillende predikanten. Er komen ook gezangen en gedichten in voor. De onderwerpen, die in de boekjes behandeld worden, zijn belangrijk genoeg.

Ze gaan over de grote problemen bij echtscheiding, het gaan van de weg van alle vlees, de betekenis van de kerk en tenslotte over troost in moeilijke tijden.

De bedoeling van de schrijvers is uiteraard goed te noemen, maar we zijn toch van mening, dat andere dingen gezegd hadden moeten worden en dat de dingen anders gezegd hadden moeten worden.

We vinden te weinig of helemaal niet een goed uitgangspunt en dat is dit, dat God de mens goed geschapen heeft, maar deze gevallen is en daardoor aan allerlei ellende, ja aan de verdoemenis zelf onderworpen is en dat elk mens nodig heeft van nieuws geboren te worden door de Heilige Geest. Alleen met dit als uitgangspunt kunnen we de mensen goed aanspreken, in alle ernst en met liefde. We zouden meer kunnen noemen, maar dit is genoeg om onze lezers voor te lichten.

B.

De brieven van Johannes door M.R. van den Berg

Uitgeverij Van den Berg / J.H. Kok - Kampen

De schrijver is predikant van de

Nederlands Gereformeerde Kerk te Utrecht. Dit boekje van 79 bladzijden heeft als ondertitel Wandelen in waarheid en liefde.

Het bevat een toelichting op de drie brieven van Johannes. De verklaring is kort, duidelijk en eenvoudig. We hebben met belangstelling het boekje gelezen en er dingen in gevonden waarmee we van harte kunnen instemmen. Dat wil niet zeggen dat we het met alles eens zijn wat ds. Van den Berg schrijft. Wat Johannes zegt past ds. Van den Berg op de lezers van zijn boekje toe alsof zij behoren tot hen aan wie Johannes schrijft.

We halen als voorbeeld aan een gedeelte van de verklaring van 1 Johannes 3:1: "Kijk dan toch eens welk een liefde ons de Vader gegeven heeft. En die liefde van God bestaat hierin, dat wij zijn kinderen genoemd worden.

Gods kinderen. Wij. Dat is helemaal geen vanzelfsprekende zaak. Er moest heel wat aan voorafgaan, voordat het zover was. God heeft daarvoor zijn eigen Zoon moeten prijsgeven. Het bloed van Gods Zoon moest vloeien om het mogelijk te maken.

En dankzij de liefde van God in Christus worden wij nu Gods kinderen genoemd".

Op bladzijde 57 zegt de schrijver dat uit God geboren zijn en geloven niet twee verschillende zaken zijn, maar twee uitdrukkingen voor een en dezelfde zaak zijn.

Op de volgende bladzijde schrijft ds. Van den Berg o.a. nog, dat bij wedergeboren worden het accent ligt op wat God doet en bij geloven op onze eigen activiteit en verantwoordelijkheid.

Een en dezelfde zaak, het is mij niet duidelijk hoe dat mogelijk is.

Het boekje kost f. 14,90.

B.

BIJBEL nodig?

De GBS levert uit voorraad betaalbare Bijbels in de vertrouwde Statenvertaling. In de loop van de jaren hebben wij steeds nieuwe uitvoeringen in ons leveringspakket opgenomen. Aan de kwaliteit van het papier en het bindwerk is veel zorg besteed.

Huisbibles

kunnen wij leveren vanaf **f 46,50**
en **Zakbibles** vanaf **f 48,50**

Vraag uw boekhandel naar onze uitgaven. Een catalogus met al onze uitgaven kunt u portvrij aanvragen bij:

GBS

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING
ANTWOORDNUMMER 18. 3300 WB DORDRECHT

GENEESKRACHTIGE KRUIDEN

o.a. aambeien, spataderen, verhoogde bloeddruk, vernauwde bloedvaten, laxeer, ischias, borst en hoest, hoofdpijn, migraine, vermagering enz.

Kuur voor een maand f. 15.- incl. verz.kosten.

DROGISTERIJ SIKKING

Barrevoetstraat 5 - 2011 WL Haarlem
Telefoon 023 - 312882, b.g.g. 023 - 324606

Vakantie op Texel

Gezelligheid, rust, activiteit, ontspanning...
U vindt het allemaal op "De Verrassing".
Bel ons nu en reserveer een bungalow of staravan, voor uw vakantie in eigen sfeer.
Inlichtingen: **02220-18391**

vakantiecentrum

De Verrassing

Oosterend, Texel

School met de Bijbel NIEUWERKERK (Zeeland)

In verband met het groeiend aantal leerlingen gevraagd:

GROEPSLEERKRACHT

- per D.V. 1 augustus 1991
- volledige formatieplaats
- voor de bovenbouw (groep in overleg)
- alle medewerking voor (zelfstandige) huisvesting
- examenkandidaten kunnen mee solliciteren
- gegadigden dienen de grondslag van de school, zijnde de Bijbel en de drie formulieren van enigheid, te onderschrijven.

Inlichtingen bij: de voorzitter dhr. M. Braam (01114-1242)
de directeur dhr. E.B. van der Helm (01114-1452)

Sollicitaties graag binnen 14 dagen na het verschijnen van dit blad sturen aan de secretaris van het schoolbestuur dhr. I. Bal, Brouwerstraat 35, 4306 BD Nieuwerkerk.